

Čtvrtek 11. února 2021

P9_TA(2021)0056

Situace v oblasti lidských práv v Kazachstánu**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. února 2021 o situaci v oblasti lidských práv v Kazachstánu (2021/2544(RSP))**

(2021/C 465/15)

Evropský parlament,

- s ohledem na své usnesení ze dne 14. března 2019 o situaci v oblasti lidských práv v Kazachstánu ⁽¹⁾ a na svá předchozí usnesení o Kazachstánu, včetně usnesení ze dne 18. dubna 2013 ⁽²⁾, 15. března 2012 ⁽³⁾ a 17. září 2009 ⁽⁴⁾,
  - s ohledem na posílenou dohodu o partnerství a spolupráci (EPCA) mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na straně jedné a Republikou Kazachstán na straně druhé, která byla podepsána dne 21. prosince 2015 v Astaně a v plném rozsahu vstoupila v platnost dne 1. března 2020 poté, co ji ratifikovaly všechny členské státy,
  - s ohledem závěry Rady ze dne 17. června 2019 o nové strategii EU pro Střední Asii,
  - s ohledem na zprávu o Kazachstánu uvedené ve výroční zprávě EU o lidských právech a demokracii ve světě za rok 2019,
  - s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a na Úmluvu proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání,
  - s ohledem na 17. zasedání Rady pro spolupráci EU-Kazachstán, které se konalo dne 20. ledna 2020, na 12. zasedání dialogu mezi EU a Kazachstánem o lidských právech, které se konalo ve dnech 26. a 27. listopadu 2020, a na 18. zasedání Výboru pro spolupráci EU-Kazachstán, které se konalo dne 25. září 2020,
  - s ohledem na všeobecný pravidelný přezkum Kazachstánu, který Rada OSN pro lidská práva provedla dne 12. března 2020,
  - s ohledem na Druhý opční protokol k Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech,
  - s ohledem na prohlášení mluvčí Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ) ze dne 1. února 2021 o rostoucím tlaku na nevládní organizace v oblasti lidských práv působící v Kazachstánu, ze dne 11. ledna 2021 o parlamentních volbách v Kazachstánu a ze dne 7. ledna 2021 o opatřeních ke zrušení trestu smrti,
  - s ohledem na prohlášení Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) o jejích předběžných zjištěních a závěrech týkajících se voleb v Kazachstánu konaných dne 10. ledna 2021,
  - s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že v posledních týdnech bylo zaznamenáno znepokojivé zhoršení celkové situace v oblasti lidských práv a zásahy proti organizacím občanské společnosti v Kazachstánu, přičemž byla zavedena přísná omezení práva na svobodu projevu, pokojné shromažďování a sdružování; vzhledem k tomu, že organizace občanské společnosti a lidskoprávní organizace působící v Kazachstánu jsou vystaveny rostoucímu tlaku a postihům ze strany orgánů země, což brzdí reformní úsilí a omezuje zásadní práci občanské společnosti;
- B. vzhledem k tomu, že dne 21. prosince 2015 podepsala Evropská unie a Kazachstán posílenou dohodu o partnerství a spolupráci, která má vytvořit široký rámec pro prohloubený politický dialog, spolupráci v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí a v mnoha dalších oblastech; vzhledem k tomu, že tato dohoda klade velký důraz na demokracii, právní

⁽¹⁾ Úř. věst. C 23, 21.1.2021, s. 83.⁽²⁾ Úř. věst. C 45, 5.2.2016, s. 85.⁽³⁾ Úř. věst. C 251 E, 31.8.2013, s. 93.⁽⁴⁾ Úř. věst. C 224 E, 19.8.2010, s. 30.

Čtvrtek 11. února 2021

stát, lidská práva, základní svobody, udržitelný rozvoj a spolupráci s občanskou společností; vzhledem k tomu, že posílená dohoda o partnerství a spolupráci vstoupila v plném rozsahu v platnost dne 1. března 2020 poté, co ji ratifikovaly všechny členské státy;

- C. vzhledem k tomu, že nová strategie EU pro Střední Asii klade silný důraz na spolupráci EU se Střední Asií v oblasti ochrany a prosazování právního státu, lidských práv a základních svobod, včetně svobody sdružování a projevu, a na vytváření prostředí, které umožňuje fungování občanské společnosti a obránců lidských práv; vzhledem k tomu, že Evropská unie poskytuje Kazachstánu značnou pomoc v souvislosti s onemocněním COVID-19, naposledy prostřednictvím finanční podpory na přepravu více než 8000 kg zdravotnického materiálu Světové zdravotnické organizace (WHO) dne 29. ledna 2021;
- D. vzhledem k tomu, že ESVČ označila parlamentní volby v Kazachstánu ze dne 10. ledna 2021 za promarněnou příležitost prokázat účinné provádění politických reforem a jejich proces modernizace od posledních voleb, zatímco dlouhodobá doporučení Úřadu OBSE pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR) týkající se několika otázek, zůstávají nevyřešená, a to včetně otázek týkajících se základních svobod, nestrannosti správy voleb, způsobilosti volit a kandidovat ve volbách, registrace voličů, sdělovacích prostředků a zveřejňování volebních výsledků; vzhledem k tomu, že podle předběžných zjištění OBSE/ODIHR a Parlamentního shromáždění OBSE právní rámec Kazachstánu dosud neumožňuje uspořádání voleb v souladu s mezinárodními standardy;
- E. vzhledem k tomu, že systémové nedostatky v souvislosti s dodržováním svobody sdružování, shromažďování a projevu nadále omezují politické prostředí a nedostatek skutečné politické soutěže a politických opozičních skupin, kdy od roku 2013 nebyly registrovány žádné nové strany, neposkytuje voličům žádnou skutečnou volbu; vzhledem k tomu, že demokratické volby jsou základním kamenem pro dosažení politických reforem a budování svobodné a otevřené společnosti;
- F. vzhledem k tomu, že dvě opoziční hnutí, Kōše Partijasy a Demokratická volba Kazachstánu, byla na základě tajných soudních rozhodnutí, která je označila za „extremistické“ organizace, zakázána bez práva na odvolání; vzhledem k tomu, že 17 vedoucích představitelů strany Kōše Partijasy bylo na základě článků 405 a 182 kazašského trestního zákoníku posláno do vyšetřovacích vazebních zařízení a hrozí jim dlouhý trest odnětí svobody; vzhledem k tomu, že vězni, kteří jsou obviněni z podpory Demokratické volby Kazachstánu, si stále odpykávají trest odnětí svobody; vzhledem k tomu, že 26 politických vězňů, včetně Almata Žumagulova, Aseta Abiševa, Kenžebeka Abiševa, Aschata Žeksebajeva, Qajrata Qlyševa, Jerbola Jeschožina, Abaje Begimbetova, Aseľ Onlabekqzyzovové, Jerkina Sabanšijeva, Žanata Žamalijeva, Diany Baimagambetovovové, Nojana Rachimžanova a Askara Qajyrbeka, se stalo obětí politického stíhání, neboť tato hnutí podporovali;
- G. vzhledem k tomu, že neregistrovaná opoziční Demokratická strana se těchto voleb nemohla zúčastnit, neboť orgány jí dne 22. února 2020 zabránily uspořádat její ustavující sjezd v Almaty; vzhledem k tomu, že bez takového sjezdu není možné, aby se strana zaregistrovala; vzhledem k tomu, že členové Demokratické strany čelili tlaku ze strany orgánů, neboť někteří byli zatčeni za údajné porušení správních předpisů a jiným bylo zabráněno, aby se na místo konání sjezdu dostavili;
- H. vzhledem k tomu, že během volební kampaně a v den voleb se kazašské orgány pokusily zpřísnit kontrolu cenzury na internetu opakovaným blokováním internetu a nucením občanů k tomu, aby si nainstalovali „národní bezpečnostní certifikát“, který umožňuje zachycování šifrovaného internetového provozu; vzhledem k tomu, že se zvyšuje kontrola státu nad internetem, včetně pokusů o omezení toku informací prostřednictvím cenzury a kontroly internetu a odpojování internetu a i nadále platného požadavku, aby si občané nainstalovali „národní bezpečnostní certifikát“, který umožňuje zachycování internetového provozu uživatelů internetu;
- I. vzhledem k tomu, že v průběhu kampaně docházelo k masovému zatýkání; vzhledem k tomu, že orgány v den voleb nezákonně zadržely 350 pokojných protestujících v 10 různých městech; vzhledem k tomu, že kazašské orgány běžně brání pořádání pokojných protestů kritických vůči vládní politice; vzhledem k tomu, že v zákoně o pokojném shromažďování a novele zákona o politických stranách a zákona o volbách, které byly přijaty v květnu 2020, nejsou dodržena základní práva občanů Kazachstánu;

Čtvrtek 11. února 2021

- J. vzhledem k tomu, že se ve zprávě omezené volební pozorovatelské mise ODIHR uvádí, že zatímco kazašské orgány bránily nezávislým pozorovatelům v činnosti a omezovaly ji, mohli provládní pozorovatelé volby nerušeně sledovat; vzhledem k tomu, že lidskoprávní nevládní organizace informovaly o tom, že značný počet nezávislých pozorovatelů parlamentních voleb, které se konaly dne 10. ledna 2021, byl vystaven zastrašování, správnímu zatýkání a ukládání pokut;
- K. vzhledem k tomu, že prostředí sdělovacích prostředků v Kazachstánu vévodí státem vlastněné nebo státem dotované sdělovací prostředky; vzhledem k tomu, že od ledna do července 2020 bylo fyzicky napadeno 7 novinářů a zadrženo 21 novinářů, blogerů a aktivistů, z nichž sedm právě během zpravodajství; vzhledem k tomu, že kazašské orgány v roce 2020 zahájily 38 případů trestního stíhání novinářů z údajného páchaní trestných činů, jako je šíření nepravdivých informací a podněcování k protestům; vzhledem k tomu, že v roce 2016 byla zakázána činnost všech hlavních celostátních opozičních deníků a že nezávislí novináři stále čelí pronásledování; vzhledem k tomu, že orgány podaly trestní oznámení proti šéfredaktorovi nezávislého deníku *Uralskaja Nedelja* Lukpanovi Achmedjarovi za to, že informoval o korupčním jednání místní elity, a že fyzicky napadaly a několikrát zadržely novinářku kazašské služby RFE/RL Saniju Tojkenovou za to, že informovala o pokojných shromážděních a parlamentních volbách v roce 2021;
- L. vzhledem k tomu, že od února do listopadu 2020 došlo poté, co byli za svou opoziční činnost neustále politicky pronásledováni, k vraždě pěti opozičních aktivistů nebo k jejich úmrtí za nevyjasněných okolností, jmenovitě blogera a oběti mučení Dulata Agadila, jeho 17letého syna Žanbolata Agadila, který byl klíčovým svědkem svévolného zatčení svého otce, Amanbike Chajrullaové, Serika Orazova a Garifully Jembergenova; vzhledem k tomu, že kazašské orgány nezajistily důkladné a transparentní vyšetřování jejich smrti; vzhledem k tomu, že je nanejvýš důležité dostat odpovědné osoby, které tyto zločiny nařídily a spáchaly, před soud a zajistit, aby přestaly pronásledovat aktivisty z řad občanské společnosti a rodinné příslušníky, kteří hledají pravdu týkající se obětí; vzhledem k tomu, že kazašské orgány ostře zakročily proti nejméně 200 aktivistům, kteří se účastnili vzpomínkové akce na počest Dulata Agadila nebo kteří organizovali finanční sbírku pro jeho rodinu a rodiny dalších politických vězňů; vzhledem k tomu, že z „extremismu“ bylo obviněno 57 z nich, včetně Dametkan Aspandijarovové, matky tří dětí, která je v současnosti v domácím vězení a které za organizování finanční sbírky na podporu rodiny Dulata Agadila hrozí podle obvinění z extremismu až 12 let odnětí svobody;
- M. vzhledem ke značnému rozšíření mučení a špatného zacházení s vězni v kazašských věznicích a k tomu, že organizace Koalice proti mučení nahlašuje každý rok nejméně 200 případů mučení; vzhledem k tomu, že se pachatelé těchto činů těší beztrestnosti, zatímco obráncyně lidských práv Jelena Semjonovová byla vedoucími vězeňských komplexů obviněna z toho, že na sociálních médiích informovala o používání mučení v rámci kazašského vězeňského systému;
- N. vzhledem k tomu, že navzdory výzvam zvláštní zpravodajky OSN⁽⁵⁾, Parlamentního shromáždění Rady Evropy a Evropské unie zneužívají kazašské orgány nejasně formulované, příliš široké zákony proti extremismu k pronásledování opozice a obránců lidských práv; vzhledem k tomu, že po schválení tohoto zákona došlo ode dne 22. října 2020, kdy státní orgány vyhlásily den voleb, ke zdvojnásobení počtu politicky motivovaných trestných činů, který tak dosáhl 99, přičemž jde zejména o obvinění z „extremismu“; vzhledem k tomu, že 69 z nich hrozí okamžité zatčení, jako v případě aktivistky Gulžipy Džaukerovové, a že 11 aktivistů bylo na základě vykonstruovaného obvinění z „extremismu“ odsouzeno k domácímu vězení;
- O. vzhledem k tomu, že nedávno dostalo vysokou pokutu několik nezávislých lidskoprávních nevládních organizací, včetně organizace ECHO, Erkindik qanaty (Křídla svobody), Kazašského mezinárodního úřadu pro problematiku lidských práv a právního státu a Mezinárodní právní iniciativy, kterým bylo na základě nejasných zákonných důvodů nařízeno, aby dne 25. ledna 2020 pozastavily až na tři měsíce svou činnost; vzhledem k tomu, že v rámci odpłaty za kontrolní činnost kazašské orgány pronásledují či dokonce trestně stíhají obránce lidských práv, včetně Šolpan Džanzakovové, Anny Šukejevové, Rajgul' Sadyrbajevové, Ajžan Ismakovové, Danijara Chajsenova, Altynaj Tuksikovové, Dany Žanajové, Nazym Serikpekovové, Almy Nuruševové, Abajbeka Sultanova, Zuchry Narimanovové, Ullbolsyn Turdijevové, Aliji Žakupovové, Rozy Musajevové a Barlyqa Mendygazijeva; vzhledem k tomu, že mezi říjnem a listopadem 2020 bylo nejméně 15 organizacím oznámeno, že tím, že údajně orgány řádně neinformovaly o finančních prostředcích získaných ze zahraničí, porušily článek 460-1 správního řádu;

(5) Zvláštní zpravodajka OSN pro podporu a ochranu lidských práv a základních svobod v rámci boje proti terorismu.

Čtvrtek 11. února 2021

- P. vzhledem k tomu, že v roce 2020 bylo za uplatňování svobody náboženského vyznání a přesvědčení odsouzeno 112 osob, tři dobročinné organizace a jedna komerční společnost;
- Q. vzhledem k tomu, že v Kazachstánu převládá mezi vládoucí elitou rozsáhlá korupce, jak dokládá umístění této země na 94. místě na indexu vnímání korupce organizace Transparency International a to, že brání uplatňování lidských práv, sociální spravedlnosti a sociálně-ekonomickému rozvoji;
- R. vzhledem k tomu, že uprostřed pandemie COVID-19 vláda zneužila pandemická omezení jako záminku k větším politickým represím vůči občanské společnosti, lidskoprávním aktivistům, opozičním hlasům a zdravotnickým pracovníkům, kteří kritizují vládu za to, že se jí nepodařilo šíření tohoto onemocnění zastavit;
- S. vzhledem k tomu, že dne 21. ledna 2021 byli dva etničtí Kazaši, Murager Alimuly a Qajša Aqanqyzyová, kteří utekli z Číny z obav před uvězněním v koncentračním táboře, následně zbiti a pobodáni neznámými útočníky, a že je proto nutné věnovat neustálému etnickému napětí v jižních regionech Kazachstánu dostatečnou pozornost; vzhledem k tomu, že v Kazachstánu i nadále dochází k etnickým střetům, zejména na jihu země, kde v únoru 2020 vedly potyčky mezi Kazachy a etnickými Dunganými ke smrti 11 osob, desítkám zraněných a vyhnání více než 23 000 osob, převážně Dunganů, z domova;
- T. vzhledem k tomu, že kazašské orgány zneužily systém mezinárodní spolupráce v trestních věcech, včetně červených oznámení Interpolu a systému vzájemné právní pomoci v trestních věcech, k trestnímu stíhání politické běženkyně v Belgii, právničky a obrádkyně lidských práv Botagoz Džardemaliové, a k zabavení jejích dokumentů; vzhledem k tomu, že dne 29. září 2020 francouzský Národní soud pro problematiku azylu poskytl politický azyl zakladateli opozičního hnutí Demokratická volba Kazachstánu Muchtaru Abljazovovi, kterého kazašský soud odsoudil v nepřítomnosti k doživotnímu vězení, čímž porušil jeho právo na obhajobu, a že upozornil na systémovou politickou povahu kazašského represivního aparátu a jeho zneužívání v občanskoprávních a trestněprávních řízeních;
- U. vzhledem k tomu, že se kazašské orgány i nadále zaměřují na nezávislé odbory a odborářské aktivisty; vzhledem k tomu, že v roce 2020 byl novelizován zákon o odborech, přičemž z něj byl odstraněn požadavek na členství v odborech a na dvoustupňovou registraci; vzhledem k tomu, že nehledě na tuto novelizaci vedení města Šymkent ukončilo soudní řízení proti Průmyslovým odborům pracovníků v oblasti paliv a energetiky (ITUFEW), které se zakládalo na nepodložených obviněních či ustanoveních, která už neplatí nebo se na tyto odbory nevztahují;
- V. vzhledem k tomu, že rovnost mezi muži a ženami je v Kazachstánu i nadále problémem; vzhledem ke zprávám nevládních organizací o nedostatečném nahlašování případů násilí vůči ženám a o nízké míře trestního stíhání těchto případů i případů sexuálního obtěžování; vzhledem k tomu, že podle OSN vznikla v důsledku onemocnění COVID-19 nová překážka, která brání dívkám v získání rovného přístupu k informacím a vzdělávání; vzhledem k tomu, že oběti nemají dostatečnou ochranu a že pracovníci soudů, příslušníci policie a poskytovatelé služeb nejsou proškoleni v tom, jak zjišťovat případy násilí vůči ženám, jak jim zabránit a jak na ně reagovat;
- W. vzhledem k tomu, že osoby LGBTI v Kazachstánu stále čelí problémům v právní oblasti a diskriminaci; vzhledem k tomu, že v červnu 2020 přijal kazašský parlament diskriminační novelu zákona o zdraví, který upravuje zdravotní péči o transgenderové lidi; vzhledem k tomu, že postup při změně genderové identity je v Kazachstánu i nadále invazivní a ponižující;
1. naléhavě vyzývá vládu Kazachstánu, aby jednala v souladu se svými mezinárodními povinnostmi a dodržovala lidská práva a základní svobody, které jsou zakotveny v článku 1, 4, 5 a 235 posílené dohody o partnerství a spolupráci; vyzývá kazašské orgány, aby dodržovaly mezinárodní normy, pokud jde o dodržování právního rámce pro konání voleb, a řídily se doporučeními mise ODIHR LEOM, včetně doporučení týkajících se ústavně zaručených základních svobod, účasti na životě občanské společnosti, politického pluralismu, nestrannosti volební administrativy, možnosti volit a být volen, registrace voličů, sdělovacích prostředků a zveřejňování výsledků voleb;
2. vyzývá vládu Kazachstánu, aby stáhla politicky motivovaná obvinění a ukončila veškeré formy svévolného zadržování, odvetných opatření a pronásledování namířené proti aktivistům v oblasti lidských práv, náboženským organizacím, organizacím občanské společnosti, odborům, novinářům a opozičním politickým hnutím a aby umožnila občanům svobodně vyjadřovat své politické, náboženské a jiné názory; vyzývá kazašskou vládu, aby novelizovala zákon o pokojném shromažďování, tak aby byla tato svoboda zaručena;

Čtvrtek 11. února 2021

3. naléhavě vyzývá vládu Kazachstánu, aby okamžitě propustila všechny politické vězně, zejména Almata Žumagulova, Arona Atabeka, Nurgul Kaluovou, Saltanat Qusmanqyzyovou, Daryna Chasenova, Ulasbeka Achmetova, Kenžebeka Abiševa, Jeržana Jelšibajeva, Aseta Abiševa, Igora Čuprinu, Ruslana Ginatullina, Aschata Žeksebajeva, Qajrata Qlyševa, Jerbola Jeschožina, Abaje Begimbetova, Asef Onlabekqyzyovou, Jerkina Sabanšijeva, Žanata Žamalijeva, Dianu Bajmagambetovovou, Nojana Rachimžanova a Askara Qajyrbeka, a neprodleně zrušila veškerá opatření v rámci předběžného zadržení a domácího vězení a omezení svobody uvalená na aktivisty z řad občanské společnosti a opozice, uživatelů sociálních médií a pokojných demonstrantů; vyzývá vládu Kazachstánu, aby v souladu s doporučeními pracovní skupiny OSN pro svévolné zadržování a Výboru OSN pro lidská práva prošetřila případy bývalých politických vězňů a obětí mučení Iskandera Jerimbetova, Maxe Bokajeva a Muchtara Žakiševa a poskytla jim odškodnění;
4. vítá kroky, které přijala vláda Kazachstánu k ukončení politicky motivovaných případů vedených proti obráncům lidských práv Danijaru Chajsenovovi a Abajbeku Sultanovovi, je však znepokojen tím, že proti Abajbeku Sultanovovi bylo na základě vykonstruovaného obvinění z „extremismu“ zahájeno nové trestní stíhání; vyzývá vládu Kazachstánu, aby zrušila veškerá politicky motivovaná obvinění proti filantropovi Barlyqu Mendygazijevovi a ukončila politicky motivované pronásledování jeho rodinných příslušníků a bývalých spolupracovníků;
5. odsuzuje zneužívání protixtremistických zákonů proti podporovatelům pokojných opozičních hnutí Demokratická volba Kazachstánu (DCK) a Köše Partijasy (Strana ulice) a naléhavě vyzývá kazašské orgány, aby umožnily politickou pluralitu a politickou soutěž; naléhavě vyzývá vládu Kazachstánu, aby se řídila doporučeními Evropského parlamentu, zvláště zpravodajky OSN pro podporu a ochranu lidských práv a základních svobod v rámci boje proti terorismu a Parlamentního shromáždění Rady Evropy, v nichž se odsuzuje svévolné uplatňování zákonů proti extremismu;
6. vyzývá Kazachstán, aby uskutečnil reformy, jejichž cílem bude větší modernizace země a upevnění její demokracie a stability, aby zvýšil úsilí o zreformování politického systému země za účelem rozvoje parlamentarismu a systému více politických stran a zajistil větší zapojení občanské společnosti; konstatuje, že byla zřízena Nejvyšší rada pro reformy, a bere na vědomí skutečnost, že kazašské orgány ohlásily novou fázi reforem, které se týkají zejména prosazování práva, soudnictví a prvořadého důrazu na lidská práva; zdůrazňuje, že je důležité pokračovat v tomto procesu a mimoto provést i změny ve volebním zákoně a plně uplatňovat doporučení OBSE/ODIHR;
7. vyzývá kazašské orgány, aby přestaly používat trestní zákoník způsobem namířeným proti aktivistům, bloggerům, novinářům a dalším osobám v případech, kdy tito lidé uplatňují své právo na svobodu projevu;
8. vítá rozhodnutí kazašských orgánů, které bylo oznámeno dne 3. února 2021 a podle něhož mají být zrušeny pokuty a nevládním organizacím má být povoleno pokračovat v činnosti; vyzývá k tomu, aby byl zrušen tříletý zákaz činnosti aktivisty Makse Bokajeva a bylo mu povoleno pokračovat v jeho práci zásadního významu; vyzývá kazašské orgány, aby přestaly zneužívat systémy účetního výkaznictví k nátlaku na lidskoprávní skupiny, aby stáhly neodůvodněná obvinění ze správních deliktů vznesená vůči těmto skupinám za údajné porušování předpisů v oblasti výkaznictví, aby harmonizovaly právní předpisy a postupy týkající se vykazování zahraničních příjmů s mezinárodními standardy, a to včetně zrušení článků 460-1 a 460-2 zákona o správních deliktech, a aby místo toho chránily a umožňovaly důležitou práci občanské společnosti;
9. opět opakuje své pevné přesvědčení o tom, že perzekuce nezávislých nevládních organizací prostřednictvím bezdůvodných daňových kontrol a obtěžování obránců lidských práv a lidskoprávních hnutí, jako je Bostandyq Kz, Femina Virtute, Veritas, 405 a Elim-ai, a aktivistů občanské společnosti prostřednictvím zadržení na základě správních předpisů, pokut a trestních stíhání nejen brání snahám o reformy, o něž se orgány již pokoušejí, ale poškozuje také mezinárodní pověst Kazachstánu;
10. lituje znepokojivého stavu svobody médií v této zemi a vyzývá kazašskou vládu, aby zajistila svobodné a bezpečné prostředí pro nezávislé novináře;
11. naléhavě vybízí kazašskou vládu, aby nezávislým odborům umožnila registraci a fungování bez jakýchkoli zásahů a obtěžování v souladu s mezinárodními pracovními normami, jež Kazachstán ratifikoval; hluboce lituje šestiměsíčního pozastavení činnosti Průmyslových odborů pracovníků v oblasti paliv a energetiky (ITUFEW), o němž dne 5. února 2021

Čtvrtek 11. února 2021

rozhodl Specializovaný mezioblastní hospodářský soud v Šymkentu, jelikož se údajně nezaregistrovala v souladu se zákonem o odborech; vybízí vládu Kazachstánu, aby zákon o odborech smysluplně uplatňovala v jeho platném znění z května 2020;

12. se znepokojením si všímá nového návrhu zákona o charitativních organizacích, který organizacím občanské společnosti předepisuje dodatečná regulační opatření a přímo odporuje logice a osvědčeným postupům charitativní činnosti, a všímá si rovněž nedávné iniciativy, jejímž záměrem je vytvořit pod záštitou vlády sdružení dárcovských organizací, u něhož hrozí zneužití ke kontrole těchto organizací, jež by vedla k dalšímu omezení jejich nezávislosti a odpovědnosti za prováděnou činnost;

13. konstatuje, že od roku 2008, kdy Kazachstán ratifikoval Protokol o prevenci, potlačování a trestání obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi, došlo v této zemi k významnému zlepšení zákonů týkajících se stíhání případů obchodování s lidmi a ochrany jeho obětí; potvrzuje však, že má-li Kazachstán odstranit obchodování s lidmi, musí vyřešit ještě několik problémů, jak pokud jde o podporu obětí, tak i pokud jde o stíhání osob, které je zneužívají;

14. vyzývá orgány, aby potíraly všechny formy násilí páchaného na ženách, a to včetně zajištění účinných a přístupných kanálů pro oznamování a ochranných opatření, která budou citlivá k potřebám obětí a zaručí důvěrnost; naléhavě vyzývá k ukončení beztrestnosti a k přijetí opatření, která zajistí odpovídající trestní sankce pro pachatele, včetně pachatelů domácího násilí; naléhavě vybízí kazašské orgány, aby kriminalizovaly domácí násilí jakožto samostatný delikt a zajistily trestní sankce pro jeho pachatele; vyzývá kazašské orgány, aby azylové domy a služby pro oběti domácího násilí považovaly za „základní služby“ a aby všem ženám a dívkám umožnily přístup k těmto domům a službám, a to i v době koronavirové krize; naléhavě vyzývá Kazachstán, aby podepsal a ratifikoval Istanbulskou úmluvu;

15. trvá na tom, že práva LGBTI komunity musí být plně dodržována; vyzývá kazašskou vládu, aby zaručila zásadu zákazu diskriminace komunity LGBTI, a to i tím, že ze zákona zakáže diskriminaci na základě genderové identity nebo sexuální orientace; vyzývá k pořádání náležitých školení pro pracovníky soudů a policie a poskytovatele služeb, díky nimž by bylo zajištěno, že se členům LGBTI komunity dostane náležité péče a ochrany;

16. naléhavě vybízí kazašskou vládu, aby zajistila bezpečnost etnických Kazachů a členů dalších menšinových skupin, kteří uprchli z čínských koncentračních táborů, a mimo jiné přiznala Muragerovi Alimulymu a Qajše Aqanqyzyové trvalý status uprchlíka a aby věnovala dostatečnou pozornost neustálému etnickému napětí v jižních regionech;

17. varuje kazašské orgány před zneužíváním mechanismů justiční spolupráce, např. systému červených oznámení používaného Interpolem a žádostí o vzájemnou právní pomoc, k pronásledování oponentů režimu v zahraničí a k získání přístupu k důvěrným informacím;

18. vítá skutečnost, že Kazachstán v rámci ratifikace druhého opčního protokolu k Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech zrušil dne 2. ledna 2021 trest smrti za všechny trestné činy a stal se tak 88. smluvní stranou tohoto paktu; naléhavě vyzývá kazašskou vládu, aby splnila své sliby nulové tolerance mučení a zajistila úplné prošetření všech případů údajného mučení a vydání viníků spravedlnosti;

19. naléhavě vyzývá kazašskou vládu, aby z věznic vymýtila mučení a špatné zacházení, dodržovala práva vězňů a zajistila jim řádné životní podmínky a hygienické a bezpečné prostředí v souvislosti s řešením rizik, která s sebou nese onemocnění COVID-19;

20. vyzývá Kazachstán, aby zavedl náležité záruky ochrany osobních údajů, zpřísnil právní předpisy týkající se ochrany údajů, omezil používání technologií invazivního digitálního dohledu a zavedl regulační rámec, který v souladu s lidskými právy jasně zakáže svévolný a nezákonný digitální dohled, včetně rozpoznávání obličejů;

21. vyzývá EU a její členské státy, aby mimo jiné na summitech a jiných setkáních na vysoké úrovni, na mnohostranných fórech a prostřednictvím místních zástupců důrazně podporovaly občanskou společnost, přijaly další opatření za účelem podpory kazašské občanské společnosti prostřednictvím Komise, včetně rozšíření systémů finančních grantů na organizace občanské společnosti, které v Kazachstánu podporují lidská práva, demokratické hodnoty, právní stát a základní svobody, především na obránce lidských práv, a aby prohloubily mezilidské kontakty s občany Kazachstánu; zdůrazňuje, že účelem finanční pomoci poskytované Kazachstánu by měla být podpora občanské společnosti a obětí politického pronásledování, nikoli podpora autoritářského režimu;

Čtvrtek 11. února 2021

22. vyzývá delegaci EU v Kazachstánu, aby rozvinula své kontakty s místními členy občanské společnosti tak, že se s nimi bude pravidelně setkávat a jejich doporučení bude předkládat na oficiálních schůzkách s úředníky kazašské vlády;
23. naléhavě vybízí delegaci EU v Kazachstánu, aby sledovala pokračující porušování lidských práv a veřejně se vyslovila k otázce těchto porušování, aby svou přítomností na soudních procesech s kritiky vlády a obránci lidských práv a žádostmi o návštěvy ve vězení pomáhala obětem politického pronásledování a vězněným aktivistům a aby rychle a odhodlaně reagovala na jakékoli jednání, jež porušuje zásady právního státu, demokracii a lidská práva;
24. připomíná nedávno schválený globální režim sankcí EU v oblasti lidských práv, který EU umožňuje zaměřit se na pachatele závažných porušení lidských práv na celém světě a díky němuž by se v případě Kazachstánu bylo možné zaměřit na jednotlivce, subjekty a orgány zapojené do rozšířeného a systematického porušování lidských práv nebo spojené s těmito případy; vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a členské státy, aby zvážili uvalení cílených sankcí na jednotlivce odpovědné za porušování lidských práv;
25. požaduje, aby lidská práva byla pro EU při jejím působení ve Střední Asii na předním místě; zdůrazňuje, že hlubší politické a ekonomické vztahy s EU, o nichž se hovoří v posílené dohodě o partnerství a spolupráci, musejí být založeny na společných hodnotách a musejí odpovídat aktivní a konkrétní angažovanosti Kazachstánu v uskutečňování demokratických reforem vyplývajících z jeho mezinárodních povinností a závazků;
26. vyzývá Komisi a místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby ve světle nedávných událostí a výsledku přezkumu obchodní politiky komplexním způsobem přezkoumali posílenou dohodu o partnerství a spolupráci;
27. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, zvláštnímu zástupci EU pro Střední Asii, vládám a parlamentům členských států a prezidentovi, vládě a parlamentu Kazachstánu.
-